

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

Datum 4 april 2008

Ons kenmerk DMO/DB/2008008542

Onderwerp Antwoorden op vragen van de commissies voor Economische Zaken en voor
Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking over het
defensiepakket van de Europese Commissie (140758U).

Hierbij bied ik u, mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken, de antwoorden aan op de vragen van de commissies voor Economische Zaken en voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking over het defensiepakket van de Europese Commissie.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

E. van Middelkoop

1. De leden van de CDA-fractie stellen vast dat Europa het enige continent is waar in de afgelopen jaren sterk bezuinigd is op de defensie-uitgaven. Mede gelet op de ambities van de Europese Unie op het wereldtoneel vragen de leden van de CDA-fractie de regering in hoeverre deze ontwikkeling op de lange termijn is vol te houden. Voorts verzoeken deze leden de regering om een antwoord op de vraag hoe de regering deze trend wil vertalen in nationaal beleid.

Nederland is voorstander van versterking van het Europese veiligheids- en defensiebeleid en levert hieraan een actieve bijdrage, onder meer door deelneming aan door de EU geleide operaties en aan de snelle-reactiecapaciteiten van de EU (de *battlegroups*). Het huidige niveau van defensie-uitgaven maakt een dergelijke, geloofwaardige bijdrage mogelijk. Zoals uit de begrotingsstukken blijkt, garanderen de maatregelen in de beleidsbrief 'Wereldwijd Dienstbaar' (kamerstuk 31 243, nr. 1) een stabiele ontwikkeling van de krijgsmacht en een sluitende begroting in deze kabinetsperiode. Dit is mede mogelijk gemaakt doordat voor Defensie in het coalitieakkoord eenmalig 500 miljoen euro is vrijgemaakt, afkomstig uit de verkoopopbrengsten van defensielocaties en -materieel. Van deze gelden kan de helft worden gebruikt voor de opheffing van operationele knelpunten.

Desondanks wil het kabinet bezien hoe het financiële beeld er in latere jaren uit ziet. Het heeft daartoe in de beleidsbrief 'Wereldwijd Dienstbaar' besloten de komende tijd verkenningen uit te voeren naar het niveau van de defensiebestedingen op langere termijn, mede in relatie tot het ambitieniveau en in bondgenootschappelijk perspectief. In het plan van aanpak, dat de Kamer op 29 februari jl. is toegestuurd (kamerstuk 31 243 nr. 6), is de opzet van de verkenningen uitgewerkt. Uit de verkenningen blijkt dat het kabinet er belang aan hecht dat toekomstige politieke besluiten over de Nederlandse defensie-uitgaven berusten op een gedegen analyse van te verwachten ontwikkelingen en mogelijke scenario's. Daarbij is het onder meer van belang ontwikkelingen bij bondgenoten en binnen internationale organisaties waarvan Nederland lid is te betrekken.

2. Met betrekking tot de intra-EU-handel van militaire goederen valt het de leden van de CDA-fractie op dat de Europese Commissie de lasten van de vergunningverlening inschat op bijna een half miljard euro, terwijl bijna alle aanvragen worden gehonoreerd. De leden van de CDA-fractie verzoeken de regering de Kamer een antwoord te geven op de vraag in hoeverre de regering het mogelijk acht deze overbodige kosten versneld af te schaffen, eventueel te beginnen bij EU-lidstaten die tevens lid zijn van de NAVO.

In haar *impact assessment*¹ schat de Europese Commissie dat een bedrag van € 433 miljoen aan administratieve lasten is gemoeid met de vergunningverlening voor de intra-EU-handel in militaire goederen. De inschatting is gebaseerd op een door Unisys consultants opgesteld rapport. Daarin schatten zij dat overheid en bedrijfsleven gezamenlijk gemiddeld 413 manuren besteden aan een vergunning voor de overdracht van militaire goederen naar een andere lidstaat. De regering acht deze schatting veel te hoog. Wellicht komt de maximale werklast van het complexe Franse systeem voor uitvoervergunningen nog enigszins in de buurt van de inschatting van de consultants. Op de Nederlandse praktijk is de schatting in ieder geval niet van toepassing. De hoeveelheid manuren, voor bedrijfsleven en overheid gezamenlijk, die gemiddeld gemoeid is met een aanvraag voor intra-EU-handel in militaire goederen ligt in Nederland nog onder de tien.

Nederland maakt nu al onderscheid tussen de procedures voor het verkrijgen van een uitvoervergunning naar bondgenoten (EU/NAVO+) en het verkrijgen van een uitvoervergunning naar andere landen. Nederland werkt ook al langer met globale vergunningen, bijvoorbeeld bij materieelsamenwerking met bondgenoten. Daardoor worden aanvragen voor overdrachten naar EU-partners snel en met een minimum aan administratieve lasten verwerkt². Daarom verwacht de regering de administratieve lasten op dit terrein niet verder te kunnen verminderen.

1 Commission Staff Working Document SEC (2007) 1593, te vinden op http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/inst_sp/defense_en.htm

2 Dit werd met zoveel woorden door het betrokken bedrijfsleven gesteld in een EIM-rapport over de praktijk van de Nederlandse exportcontrole dat enkele jaren geleden aan de Tweede Kamer is aangeboden: "Zicht op de economische effecten van het Nederlandse exportbeleid", Tweede Kamer, Vergaderjaar 2004-2005, 22 054, nr. 95.

3. De leden van de CDA-fractie constateren dat de regering op een aantal terreinen waarde hecht aan de bevoegdheid van lidstaten eigen regelingen te mogen treffen. Deze leden verzoeken de regering de Kamer te informeren in hoeverre dit, gelet op de beperkte omvang van de Nederlandse defensie-industrie, in Nederlands belang is. Graag vernemen zij een visie van de regering op dit punt.

De regering hecht aan de bevoegdheid van lidstaten om maatregelen te treffen op het gebied van hun nationale veiligheid. Overheidsopdrachten op het gebied van Defensie en nationale veiligheid vereisen meer flexibele procedures dan gebruikelijk en in bepaalde gevallen ook uitzonderingen op de regels. Dit standpunt is niet ingegeven door economische motieven, maar door de Nederlandse belangen op het gebied van Defensie en nationale veiligheid.